

نویسنده: اریل پیتر ویکس «Ariel Petrovics».

منبع و تاریخ نشر: ریسپونسیبل سنتیت گرفت «2024-10-30».

برگردان: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل» .

چرا تحریم ها علیه روسیه به معنای واقعی کلمه نتیجه معکوس دارد؟

Why sanctions on Russia are literally backfiring

مسکو پس از حمله به اوکراین برای دردهای اقتصادی تحمیلی غرب آماده بود، اما امروز این کشور در حال رونق است.

Moscow appeared ripe for Western-imposed economic pain after its invasion of Ukraine but today the country is thriving

ایالات متحده و متحدانش بر تحریم هاگسترده شان به عنوان یکی از وسایل یا ابزارهای اصلی به هدف محدود کردن عملیات نظامی روسیه در اوکراین پرداخته اند و یا که تکیه کرده اند.

این تحریم‌ها از محدودیت‌های فردی علیه رهبران و شرکت‌های روسی گرفته تا محدودیت‌های کلی و یا جامع در بخش‌های کلیدی مانند نفت و گاز طبیعی روسیه، به دنبال تحمیل هزینه‌های اقتصادی غیرقابل قبولی است که مستقیماً تلاش‌های جنگی روسیه را مختل می‌کند و به طور غیرمستقیم روسیه را برای پایان دادن به کارزارش تشویق می‌کند.

با این حال، کارشناسان مبنی بر اینکه آیا ایالات متحده و متحدانش در این مورد یعنی در اجرای تحریم‌ها چقدر خوب کار کرده‌اند بحث میکنند؟ برخی استدلال میکنند که تحریم‌های جامع، و به ویژه محدودیت‌های گسترده علیه درآمد نفت و گاز این کشور، اقتصاد روسیه و در نتیجه کارزار نظامی آن را به زانو درآورده است. و اما برخی دیگر اذعان دارند که تحریم‌ها ممکن است به طور کامل جنگ را با موفقیت خاتمه ندهند، اما معتقدند که حداقل راهی ارزان و کم‌خطر برای کند کردن پیشرفت روسیه و اتخاذ موضع عمومی در برابر تهاجم ارائه می‌دهند. و با این حال، پس از گذشت نزدیک به سه سال، جنگ همچنان ادامه دارد، اقتصاد روسیه احیاء شده است و حمایت داخلی روسیه از **پوتین** و کرملین در بالاترین حد خود قرار دارد.

یگانه مشکل اقتصادی این بحث این است که خطر عواقب معکوس جدی‌تر را نادیده می‌گیرد یا که نتیجه بسیار جدی خطر را از تعمق می‌زداید. این تحریم‌ها نه تنها در پایان دادن به جنگ در اوکراین یا تضعیف ارز و یا اسعار جنگی کرملین کاری کرده بلکه نتیجه معکوس داد، یعنی که خواسته و ناخواسته موقعیت تندرو مسکو را تقویت کرده؛ کاربرد استراتژی‌های جایگزین را تضعیف کرده و کرملین را در برابر اجبار بین‌المللی آینده تقویت کرده‌اند. در نتیجه، این موضع بازگشتی مبنی بر اینکه تحریم‌ها حداقل بهتر از هیچ هستند، پیامدهای انحرافی درازمدت آنها برای صلح منطقه‌ای و ثبات بین‌المللی را نادیده می‌گیرد.

تحریم‌ها علیه روسیه پس از تهاجم این کشور به اوکراین شامل همه چیز از محدودیت‌های اقتصادی گرفته تا کنترل اطلاعات است. این تحریم‌ها شامل ممنوعیت صادرات صنعتی و فناوری، توقیف بانک‌ها، محدودیت‌ها علیه رسانه‌های دولتی و تحریم‌های هدفمند علیه «افراد و نهادهای برجسته» از جمله رئیس‌جمهور **پوتین** است. جواهر تاج «**crown jewel**»، ممنوعیت بین‌المللی نفت و گاز روسیه است که (60 درصد صادرات روسیه و نزدیک به 40 درصد از بودجه فدرال روسیه را تشکیل می‌دهد).

از همان ابتدا، روسیه در سال (2022) آماده تسلیم شدن در برابر تحریم های غرب بود. اندازه یا میزان اقتصادی و تنوع بازار معمولاً پیش بینی کننده های خوبی برای حساسیت تحریم ها تلقی می شود، و از سوی هم تولید ناخالص داخلی روسیه کمتر از یک چهارم تولید ناخالص داخلی ایالات متحده است، تولید ناخالص داخلی سرانه آن تنها در رتبه «70» در سطح جهانی قرار دارد، و شاید مهم تر از همه، این کشور یک کشور رانت گیر است، چونکه به شدت برای پیشبرد بسیاری از وظایف دولتی خود متکی به درآمدهای صادرات نفت و گاز است.

از سوی دیگر، تحریم کنندگان علیه روسیه همگی دارای اقتصادهای قوی و قدرتمند و بازارهای با ثبات گوناگون و یا متنوعی هستند که در مورد اعمال نفوذ آنها لازم است که باید توجه داشت. بنابراین در ظاهر، این تحریم ها شرط خوبی به نظر می رسد. و با معیارهای ساده لوحانه آنها حتی از موفقیت هایی چشمگیری برخوردار بود حامیان استدلال می کنند که تحریم ها کار ساز هستند زیرا که به کسب و کارهای خارجی بسته شده اند، یعنی که تولید داخلی تقریباً متوقف شده، و استعداد های داخلی فرار کردند، به طوری که اکنون اقتصاد روسیه یک بمب ساعتی است که آماده سقوط است. اما تحریم ها بازی طولانی ای است که برای افزایش فشار زمان می برد.

بنابراین طرفداران وضع تحریم ها استدلال می کنند که باید منتظر ماند تا زمانی که مسکو فریاد بزند «عمو» جان

مقاومت و یا تاب آوری اقتصاد روسیه

اما با صبر و حوصله منتظر ماندن روسیه برای پایان دادن به ذخایر خود و صبر عمومی آنطور که طرفداران آن امیدوار بودند به پایان نرسیده است. اهداف تحریم های مستمر، مانند مسکو، گیرندگان منفعل نیستند. این کشور حامیان مهم خود را سپر کرده، شبکه های تجاری جدیدی ایجاد کرده و در نهایت از صادرات نفت خود در سال 2023 درآمد بیشتری کسب کرده است. برخی دیگر سیاست های مالی هوشمندانه داخلی مسکو را مقصود یا عامل می دانند و برخی دیگر کشورهای بزرگ را به دلیل تضعیف سیستماتیک تلاش های تحریمی متحدان مقصر و یا عامل اصلی می دانند.

اما بهر صورت چه به دلیل خرابکاری خارجی و چه مبنی بر مصونیت داخلی فزاینده مسکو در برابر تحریم ها، روسیه اکنون از نظر اقتصادی کمتر از سال «2022» در برابر فشارهای تحریمی مستعد است. جریان تجاری این کشور با چین از سال 2021 تا 2023 دوبرابر شد و صادرات به هند برابر شد. تحریم ها به جای محدود کردن تلاش های جنگی، مشارکت اقتصادی و سیاسی با چین، هند، ایران و کره شمالی را تسریع کرده اند که نشان دهنده یک بازسازی نگران کننده ژئوپلیتیکی است. مفهوم این است که این شبکه

رو به رشد شرکا از نظر اقتصادی در برابر تحریم ها مقاوم تر و از نظر سیاسی ضد غربی خواهند بود .

با این حال، حامیان تحریم ها استدلال می کنند که حتی اگر مسکو بتواند نخبگان خود را در برابر مصارف و یا هزینه های اقتصادی محافظت کند، مردم روسیه همچنان این لایحه را در دست دارند و در نهایت به رهبران آن خواهند پرداخت. اما این مسیر برای تغییر سیاست به طور فزاینده ای بعید به نظر می رسد. در حالی که هدف از تحریم ها تضعیف حمایت عمومی از رفتار تحریم شده دولت است، مردم روسیه در عوض با حمایت از دولت و تقویت موقعیت سیاسی داخلی پوتین و حامیانش به تحریم ها واکنش نشان داده اند. حتی قبل از اینکه شاخص های سلامت اقتصادی شروع به بومرنگ کنند «عمل و یا فعلی که نتیجه معکوس به مبتکران آن بدهد... **توسط این قلم**»، محبوبیت عمومی **پوتین** و دولت او به طور کلی از سطح قبل از جنگ فراتر رفته بود.

مانند بسیاری از حکومت های استبدادی، مسکو کنترل شدیدی بر انتشار اطلاعات در داخل کشور دارد، و سابقه همکاری با اطلاعاتی را دارد که به نفع سیاسی خودش می آید. رهبران از تحریم ها برای جلب حمایت عمومی استفاده کرده اند و با کنترل روایت داخلی پیرامون تحریم ها و جنگ، آنها را برای دامن زدن به میهن پرستی و مقاومت در برابر فشار خارجی تغییر داده اند یعنی که به ناسیونالیزم روس ها نیروبخشیدند. این اثر رالی یا جلب حمایت مردمی جدید نیست. **پوتین** و **دوما** پس از تهاجم به گرجستان در سال 2008 و افزایش بیشتر پس از کریمه در سال 2014، از رشد کمی برخوردار بودند. موافقت **پوتین** برای دو سال حدود 65 درصد بود، اما پس از تهاجم این اندازه محبوبیت او به بیش از 80 درصد رسید و از آنجا افزایش یافته است.

تلاش برای مبارزه با اطلاعات غلط و تبلیغات نیز نتیجه معکوس داشته است. شرکت های خصوصی مانند Twitter/X و Meta در سال 2022 تلاش کردند تا حساب های رسمی رامسدود کنند و پست های نادرست یا گمراه کننده رسانه های اجتماعی را حذف کنند. مسکو با تصویب یک سری قوانین سانسور و ممنوعیت کامل فیس بوک و توییتر / X در روسیه پاسخ داد. رسانه های بین المللی و مستقل بیرون رانده شدند، حساب های رسانه های اجتماعی زیر نظر گرفته شدند، و خبرنگاران ساکت شدند و همه این ها عملاً دسترسی مردم روسیه به هرگونه گزارش مستقل در مورد درگیری را قطع کردند.

بدون بررسی واقعیت مستقل برای گل آلود کردن محیط اطلاعات داخلی، فراخوان ها برای مقاومت در برابر تحریم ها و حمایت از رهبران در مسکو می توانند در زمین های حاصلخیزتری سقوط کنند. آنها فقط ادعای "مسئولیت حمایت از شهروندان" روسیه در اوکراین، نمایش هایی در مورد ناتو و "تواریخ بی رحمی" ایالات متحده را می بینند، و ادعا می کنند که "صرف نظر از وضعیت اوکراین... [غرب] تنها یک هدف دارد و آن هم این است که جلوی توسعه روسیه را بگیرد. به این ترتیب، تحریم ها و محدودیت های غیررسمی به طور ناخواسته موقعیت سیاسی داخلی **پوتین** و حامیانش را تقویت کرده است.

پیامدهای معکوس

بحث تحریم‌ها باید فراتر از اقدامات ساده اقتصادی باشد تا خطرات بلند مدت را در نظر بگیرد. تحریم‌ها فقط یک راه ارزان و غیرخوشونت‌آمیز برای نشان دادن مخالفت عمومی - هر چند بیهوده - نیستند. هزینه‌های اقتصادی تنها نقطه ضعف آنها نیست. نتیجه تحریم‌ها علیه مسکو با انگیزه و توانایی بیشتر برای تعقیب تهاجمات نظامی آینده، برخورداری از تابید بی چون و چرای یک جامعه منزوی داخلی و مقاومت اقتصادی در برابر محدودیت‌های آتی بوده است. در نتیجه، در حالی که تحریم‌ها ممکن است خارش و اشنگتن را برای مقاومت در برابر تهاجم خنثی کند، در واقع انگیزه‌های انحرافی ایجاد می‌کند که تعامل آینده با مسکو در مورد اوکراین و امنیت بین‌المللی را به طور گسترده‌تر تضعیف می‌کند.

سطری چند در مورد نویسنده این مقاله :

آریل پتروویکس

آریل پتروویکس، استاد دیا ریژوهشی در دانشکده سیاست عمومی دانشگاه مریلند، محقق با مدیریت اتم در مرکز علوم و امور بین‌الملل بلفر مدرسه هاروارد کندی، و عضو غیر مقیم در موسسه کوئینسی است. او دکترای خود را در رشته علوم سیاسی از دانشگاه کالیفرنیا، دیویس دریافت کرده است.

آریل پتروویکس

..... با تقدیم احترامات «05-11-2024»

.....